

Ứng dụng âm nhạc trị liệu

Đối với Trẻ có rối loạn phổ tự kỷ

IPRTA 3/12/2023

music
therapy

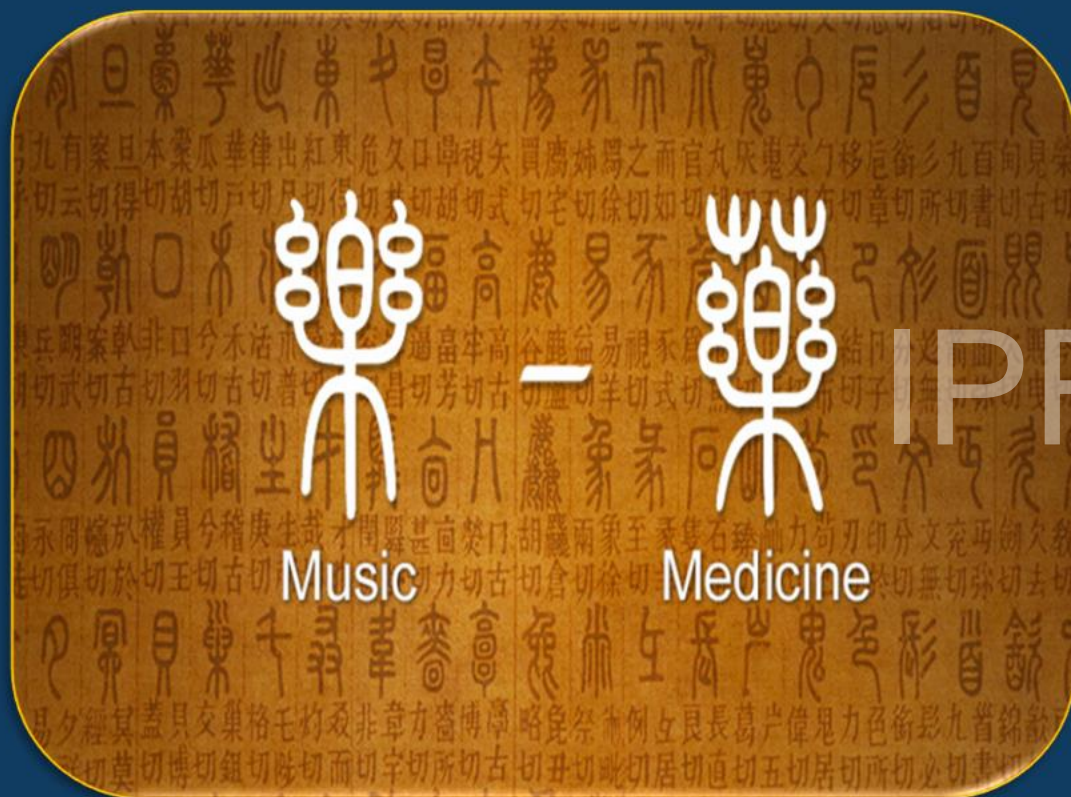
Diễn giả

ThS – NSƯT Hoàng Diệp

TÓM TẮT VỀ ÂM NHẠC TRỊ LIỆU

- Trong ngôn ngữ Y học Trung Hoa cổ, chữ Dược (藥) được hình thành từ chữ Nhạc (樂) ở phía dưới và bộ Thảo(艹 – nghĩa là cây cỏ) ở phía trên và trong y học Trung Hoa, các âm điệu khác nhau tương ứng với các bộ phận khác nhau trong hệ thống cơ thể Người.

- Thuật ngữ chung:
Music Therapy – Liệu pháp âm nhạc – Âm nhạc trị liệu

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

- Sử dụng âm nhạc vào mục đích trị liệu vốn có lịch sử lâu đời, tuy nhiên bộ môn Âm nhạc trị liệu/ **Music Therapy**) xét trong phạm vi ngành khoa học âm nhạc (**Musicology**) lại mới xuất hiện giữa thế kỷ XX. Đây là ngành “**Trị liệu học âm nhạc**” khoa học ứng dụng tích hợp nhiều lĩnh vực khác nhau được hình thành khá ngẫu nhiên tại một cơ sở điều trị cho quân nhân ở Mỹ trong & sau Thế chiến thứ II.

- **ÂNTL** là 1 nghề được biết tới hơn 50 năm qua ở nhiều nước. **ÂNTL** là áp dụng “**khoa học nghệ thuật âm nhạc**” để đạt được các mục tiêu điều trị. Đó là sử dụng âm nhạc và bản thân nhà trị liệu để tác động đến những thay đổi hành vi của người được trị liệu.

- Theo GS.TS Âm nhạc Kenneth Bruscia (Đại học New York) đã viết trong sách của mình như sau:
“Âm nhạc trị liệu là một tiến trình can thiệp có hệ thống, ở đó Nhà trị liệu giúp thân chủ có sức khỏe. Tiến trình can thiệp này sử dụng những trải nghiệm âm nhạc và những mối quan hệ phát triển thông qua trải nghiệm âm nhạc làm sức mạnh động lực cho sự thay đổi ở thân chủ...”

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

Đối tượng điều trị của liệu pháp âm nhạc

Theo thống kê năm 1998 của liệu pháp âm nhạc Mỹ về đối tượng được tiến hành điều trị bằng âm nhạc, đó là:

- Người cao tuổi;
- Người khuyết tật trong phát triển;
- Người có vấn đề về sức khỏe tâm thần;
- Người khuyết tật cơ thể;

- Trẻ ở tuổi học đường;
- Trẻ mẫu giáo mầm non;
- Người có lạm dụng chất kích thích;
- Người bị giảm cảm giác;
- Người bị suy giảm & Hư hại chức năng thần kinh;
- Người bị bệnh nan y.

Theo nhận định của Hiệp hội Âm nhạc Trị liệu Hoa Kỳ (AMTA), những lợi ích của Âm nhạc trị liệu gồm:

1- Lộ trình của trị liệu bằng âm nhạc có thể được cá nhân hoá sao cho phù hợp với mọi lứa tuổi, kể cả trẻ nhỏ.

2- Liệu pháp này còn có tính linh hoạt cao, có thể mang lại lợi ích cho nhiều người với những mức độ hiểu biết về Âm nhạc, sức khoẻ tâm thần và thể chất khác nhau.

3- Kích hoạt các bộ phận trong não bộ có ảnh hưởng đến trí nhớ, cảm xúc, chuyển động, chuyển tiếp cảm giác

4- Điều hòa nhịp tim và huyết áp; Gia tăng những cảm giác tích cực như: Sự yên bình, Sung sướng, hạnh phúc; Tự tin & mạnh mẽ; Cảm giác thân mật – hòa đồng...

5- Giảm căng cơ; Tăng lòng tự trọng; Giảm lo âu; Tăng cường mối quan hệ giữa các cá nhân; Gia tăng động lực; Mạnh dạn bộc lộ cảm xúc và cảm giác an toàn...

Tóm tắt về lợi ích của Âm nhạc trị liệu cho các đối tượng

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

Liệu pháp âm nhạc cũng có thể giúp Trẻ em và thanh thiếu niên

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

- Tại Việt Nam, do môn Âm nhạc trị liệu còn khá mới lạ nên việc cho trẻ hoặc thân chủ tiếp cận với âm nhạc của các Giáo viên hoặc Người can thiệp thường dựa trên kinh nghiệm với những lý thuyết ở trường lớp với sự tham khảo trên Internet & Các khóa học ngắn hạn... Đa phần Giáo viên & Người can thiệp chưa được qua 1 quá trình đào tạo bài bản có Hệ thống tại các Khoa chuyên biệt của các Trường đại học của Việt Nam về môn Âm nhạc trị liệu, trong khi trên thế giới môn học này đã xuất hiện từ rất lâu đời, nhưng chỉ trở thành 1 chuyên ngành - chuyên sâu về Âm nhạc trị liệu từ sau thế chiến thứ 2 và phát triển mạnh từ những năm 1970 đến nay.

- **ÂNTL** là sự kết hợp đa ngành giữa **Âm nhạc** & **Y học** trong trị liệu; Là cách sử dụng âm nhạc nhằm mục đích cải thiện sức khỏe và các chức năng của cơ thể. Trị liệu bằng âm nhạc là 1 liệu pháp sáng tạo nghệ thuật, không dùng thuốc & không bị phản ứng phụ.

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

- Trị liệu bằng Âm nhạc không phải là phương pháp duy nhất chữa bệnh không cần dùng thuốc như Châm cứu, bấm huyệt trong Y học cổ truyền mà chỉ hỗ trợ công tác điều trị, đặc biệt đối với những căn bệnh mà Y học hiện đại “bó tay” như Hội chứng tự kỷ, rối loạn ngôn ngữ, chậm phát triển, tăng động...

- Âm nhạc không thể thay thế được thuốc hay dao mổ trong phẫu thuật, ngược lại dao mổ và thuốc cũng không phải là Âm nhạc. Mỗi ngành nghề đều có **“địa bàn đặc thù”** tác nghiệp riêng. Âm nhạc không phải là những **“chiến binh”** có thể chống lại vi trùng, virus gây bệnh, nhưng lại có khả năng kích thích thay đổi tâm lý, nâng cao thể lý, giúp cho cơ chế phòng vệ hoạt động hiệu quả hơn.

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

- Tại Việt Nam, có một bộ phận rất đông dân chúng không hiểu rằng hơn **80%** các Chuyên gia về **ÂNTL** trên thế giới phải là những người **“có Nghề”** về Âm nhạc. Ngoài Âm nhạc, họ còn phải được trang bị kiến thức về **Tâm lý học âm nhạc; Tâm lý trị liệu & Âm nhạc trị liệu.**

- Có rất nhiều bậc phụ huynh lầm tưởng **ÂNTL** là dạy nhạc cho trẻ tự kỷ trong khi **ÂNTL** & Dạy nhạc cho trẻ đặc biệt là 2 phạm trù hoàn toàn khác nhau mặc dù có vẻ giống nhau (!?)

- Do thời lượng ngắn ngủi của Hội thảo hôm nay, H.Đ không thể chia sẻ mọi chi tiết liên quan đến **ÂNTL**.

- Sau đây là nội dung liên quan tới **“ỨNG DỤNG ÂM NHẠC TRỊ LIỆU ĐỐI VỚI TRẺ CÓ RỐI LOẠN PHỔ TỰ KỶ”**

1- Hãy quan sát để nhận biết về những cảm nhận của “**Trẻ đặc biệt**”, đó là: chúng rất biết yêu thương

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

2- “Trẻ đặc biệt” rất thích kết bạn

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

3- “**Trẻ đặc biệt**” luôn hợp tác tốt nếu GV ngoài việc **YÊU TRẺ**, còn rất **KIÊN NHẪN** hướng dẫn **TẬN TÂM & TẬN TÌNH** với Trẻ

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

- Nguyên tắc tiếp cận “**Trẻ đặc biệt**” bằng **Âm nhạc** & cách “**làm quen & chơi với trẻ**” qua những trò chơi tạo sự **An tâm – An toàn – Tin cậy & Được yêu thương** của Trẻ đối với Chuyên gia/ GV can thiệp, qua đó Trẻ sẽ hợp tác tốt hơn & Can thiệp sẽ hiệu quả hơn.

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

BT điều hợp giữa 2 bàn tay đơn giản -1

1

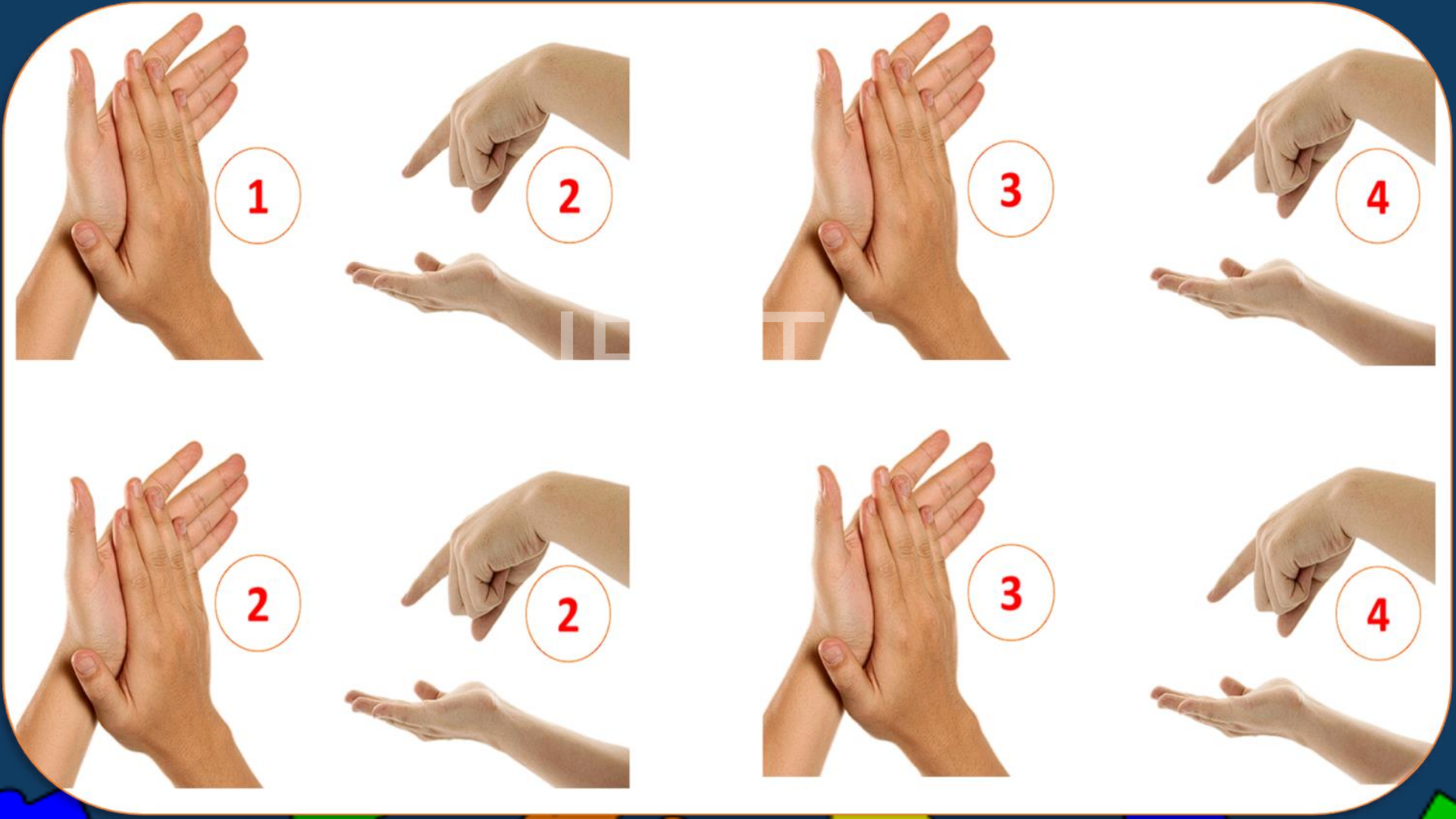

2

BT điều hợp giữa 2 bàn tay đơn giản -2 (BT phân biệt độ **MẠNH** – **NHẸ** trong Âm nhạc)

1

2

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Diệp

BT tăng thời gian tương tác & Phối hợp luân phiên

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Diệp

Hỏi đáp - Trao đổi & Chia sẻ

- **Câu 1:** Để học và thực hành trị liệu âm nhạc cần kiến thức, bằng cấp và kĩ năng gì ạ?

*Trả lời: Thuật ngữ “Âm nhạc trị liệu/ Music Thrapy” đã cho thấy phần Âm nhạc rất quan trọng, nên Bạn cần có trình độ từ **Trung cấp âm nhạc** trở lên & Những KN liên quan tới **“Giáo dục âm nhạc” + “Tâm lý giáo dục & Những môn Kiến thức liên quan tới “trị liệu...”**

- **Câu 7:** Làm sao để bé có thể lắng nghe, tập trung vào mình???

* Trả lời: Ngoài những Kỹ năng thông thường của **“Người trị liệu – Can thiệp”**, cần có những “học cụ gây chú ý” cho Trẻ , kích thích sự tò mò, thu hút sự chú ý ở trẻ như chuông lắc, chuông bấm, lục lạc... nhiều màu sắc khác nhau. Tuy nhiên, mỗi buổi chỉ cho Trẻ làm quen với 1 học cụ có chủ đích để tránh sự mau chán ở Trẻ.

Hỏi đáp - Trao đổi & Chia sẻ

- **Câu 12:** Chăm sóc và can thiệp trẻ rối loạn phổ tự kỷ thì cần trang bị những kiến thức và kỹ năng nào?

* Trả lời: Theo kinh nghiệm & Sự quan sát của riêng H.Đ, ở VN đa phần Phụ huynh thường chú trọng về **Kiến thức** cho Trẻ hơn là **Kỹ năng**; đó là 1 **“bất lợi”** cho các GV/ NCT vì có nhiều bé có biểu hiện về **“hành vi đúng mục”** khi đến với chúng tôi....

-> Phần này sẽ trao đổi kỹ hơn trong Hội thảo...

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Điệp

Hỏi đáp - Trao đổi & Chia sẻ ♥ 3

- **Câu 16:** Cơ hội làm việc gia sư cho trẻ đặc biệt đối với Sinh viên năm 3 như thế nào? Sinh viên nên trang bị những gì để có thể hỗ trợ trẻ tốt nhất ạ?

* **Trả lời:** Khi bạn nhận lời làm Gia sư cho **“Trẻ đặc biệt”**, bạn cần xác định bản thân sẽ là **“Gia sư thông thường”** hay sẽ là **“Người can thiệp”**? Bạn sẽ giúp cho Trẻ về **“Kiến thức – Kỹ năng”** hay cả 2?

* **Trả lời:** Bạn cần Test & Lập hồ sơ cá nhân cho Trẻ ntn? Bạn sẽ áp dụng những PP gì? Trẻ có biểu hiện tiến bộ hay không sau 1 thời gian được bạn giúp... Vì làm **“gia sư”** cho Trẻ bình thường đã đòi hỏi Bạn phải có nhiều PP & KN hướng chỉ là cho **“Trẻ đặc biệt”** (!)

- Trên hết tất cả, bạn có thật sự **YÊU TRẺ** & Có đủ sự **KIÊN NHẪN** với trẻ hay không hay chỉ đơn thuần là muốn **“tăng thu nhập”**?

Hỏi đáp - Trao đổi & Chia sẻ

- **Câu 15:** Dạ cho em hỏi: Những hoạt chất nào là thực phẩm bổ sung có thể dùng tốt cho bé để hỗ trợ bé phát triển và hỗ trợ về giảm bớt các triệu chứng của rối loạn phổ tự kỷ ạ.

- **Câu 18:** Cách chăm sóc và nuôi dưỡng trẻ phổ tự kỷ

- Biện pháp giúp trẻ rối loạn phổ tự kỷ hoà nhập với những trẻ ở trường mầm non.

- **Câu 22:** Cách can thiệp sớm trẻ tự kỷ

- **Câu 27:** Chương trình có nhiều khoá đào tạo không ạ!

- **Câu 31:** Chương trình có cung cấp các bài tập hỗ trợ cá nhân cho trẻ và có chia sẻ các bài tập không?

-> Phần này sẽ trao đổi kỹ hơn & Sẽ Chia sẻ thêm trong Hội thảo sau khi BS Thanh & Các nhà CM trả lời

Hỏi đáp - Trao đổi & Chia sẻ ♥ 5

- **Câu 32:** Bé bị rối loạn phổ tự kỷ, rối loạn giác quan, thiếu khả năng phối hợp vận động, nhưng thích âm nhạc

* **Trả lời:** Trước hết, Trẻ thích Âm nhạc là lợi thế. Tuy nhiên, với những **“khiếm khuyết”** trên thì **“Người can thiệp”** sẽ phải áp dụng nhiều PP lồng ghép với những **“kỹ thuật Âm nhạc”** để cải thiện về nhận thức, cảm xúc, KN xã hội ...

* Sau đây là 1 BT áp dụng **Kỹ thuật Âm nhạc tiếp xúc qua bàn tay:** Giúp cho trẻ phát huy những khả năng vận động chính xác và tập trung hơn, chưa kể còn có sự tương tác với anh – chị - em trong Gia đình hoặc các bạn cùng lớp...

Ngoài ra, còn có **Kỹ thuật tiếp xúc với nhạc cụ; KT tạo âm thanh/âm nhạc trên nhạc cụ; KT luyện âm cùng giai điệu; KT trị liệu nhịp điệu...**

**BT điều hợp dành cho “Trẻ RLPTK”
có NK âm nhạc & thính âm rất tốt.
BT về sự tập trung có tương tác -1**

Diễn giả: ThS – NSƯT Hoàng Diệp

Diễn giả
ThS – NSUT Hoàng Điệp

*Xin cảm ơn
&
Hẹn gặp lại*

